

REPRESENTANTSKAPSSAK 03/26

STYRETS ÅRSBERETNING 2025 MED REGNSKAP

Går til

Representantskapets medlemmer

Representantskapsmøte

20. april 2026

Saksbehandler

Sissel Bastiansen og John Olsen

Saksfremlegg

Vedlagt saksfremlegget følger:

1. Styrets årsberetning 2025
2. Regnskap 2025 med noter
3. Revisors utkast til beretning
4. Regnskap 2025 per avdeling

Styrets årsberetning 2025

Vest-Agder-museet legger frem styrets årsberetning og museets årsmelding i to separate saker. Styrets årsberetning skal følge formalkrav og vedtas av styret. Årsmeldingen ble lagt frem for styret til orientering i sak 04/26 og legges frem for representantskapet til orientering i sak 07/26.

Regnskap 2025

I det følgende gis en kort oppsummering av regnskapet for 2025. Det vises til regnskapsoppsett i styrets årsberetning med hovedoversikt regnskap/budsjett og balanseregnskap med noter. Detaljert regnskap per avdeling ligger som vedlegg 4 til denne saken.

Årets driftsinntekter ligger godt over budsjett. Det positive avviket mot budsjett for 2025 skyldes høyere salgs- og leieinntekter enn budsjettert i siste tertial, samt høyere tilskudd mottatt i siste tertial enn budsjettert, og forskudd som er forskuttert for prosjekter på grunnlag av tilsagn og fremdrift. Årets samlede inntekter ligger godt over samlede inntekter for 2024. Avviket mot 2024 skyldes i hovedsak økt prosjektomfang, herunder spesielt fagseksjonen, Hestmanden, Kristiansand museum og Setesdalsbanen, men også høyere salg for de fleste avdelinger i 2025.

Refusjon av sykepenger gir et positivt bidrag til inntekter som vi gjerne skulle sett var lavere. Årets refusjoner av sykepenger er økt svakt fra 2024. Det jobbes kontinuerlig med tilrettelegging og andre tiltak for å redusere sykefraværet.

Driftskostnader er i hovedsak i henhold til budsjett. Avviket mot budsjett i samlede driftsutgifter skyldes i regelen at vi ikke budsjetterer med avskrivninger. Kostnadene har økt vesentlig sammenlignet med 2024 både som følge av økt prosjektomfang i 2025 generelt, herunder store prosjekter som frigjøringsstokt for Hestmanden til Shetland, Orknøyene, Skottland og England, og vedlikeholdsprosjekter for Lok 5 og Lok 6 for Setesdalsbanen, men også økt lønn og sosiale kostnader. Lønn og sosiale kostnader er økt med 11% siden 2024 både som følge av lønnsoppgjør, økt bruk av ekstrahjelp, og også som følge av vakante stillinger som er blitt besatt.

Gode renteinntekter bidrar sterkt til et netto driftsresultat på kr. 7.496.323, et resultat noe bedre enn for 2024, da netto driftsresultat var kr. 5.816.569.

Årets disponering av driftsresultatet gjennom overføring til investering er i hovedsak knyttet til bruk av bundne driftsfond til finansiering av investeringsprosjekter for nytt museumsbygg og bryggeanlegg i Nodeviga, samt istandsetting av Andorsengården i Mandal.

Disponering ved avsetning til bundne driftsfond gjelder prosjektmidler mottatt i siste tertial 2025 som ikke har kommet til anvendelse, samt restmidler av tidligere tildelinger der prosjektet ikke er avsluttet.

Disponering til bruk av bundne driftsfond gjelder bruk av tildelinger fra tidligere år, i hovedsak midler til lok 5 ved Setesdalsbanen, et stort vedlikeholdsprosjekt finansiert av Jernbanedirektoratet/Norsk Jernbanemuseum, men også tidligere mottatte midler til nytt

museumsbygg, samt tidligere mottatte midler til vedlikehold og istandsetting av Andorsengården i Mandal.

Siste disponering er avsetning til disposisjonsfond med kr. 2.710.134. Denne avsetningen gjelder for museet som helhet. Det er bevegelser på disposisjonsfondet knyttet til interne fordelinger. I store trekk har Kristiansand museum (Drift), Setesdalsbanen (Lok 5 og 6) og administrasjonen (Bygningsvern/Årestua og montere til utstilling på Tingvatn), gjort større uttak knyttet til finansiering av gjennomførte prosjekter der kostnadspådraget ble større enn budsjettert, mens spesielt disposisjonsfond for Sjølingstad Uldvarefabrik og Hestmanden er økt vesentlig, i tillegg til nyopprettet disposisjonsfond for avdeling 16 Nytt bygg og økt nedbetaling av negativt disposisjonsfond for magasin. Museet har en bevisst strategi med avsetning til disposisjonsfond for å kunne håndtere uforutsette kostnader.

Disposisjonsfond per avdeling	Pr 01.01.2025	Bevegelse 2025	Pr. 31.12.2025
Avd 1 Museumshavn	307 060	35 369	342 429
Avd 2 Sjølingstad	1 665 578	938 301	2 603 878
Avd 3 Kristiansand Museum	1 276 353	- 710 191	566 162
Avd 4 Setesdalsbanen	910 157	- 817 497	92 660
Avd 5 VAM Administrasjon og avdeling 11 Fagseksjon	14 947 794	- 1 096 875	13 850 919
Avd 6 Lista	- 88 929	191 293	102 364
Avd 7 Mandal	845 403	21 130	866 532
Avd 8 Flekkefjord	758 492	- 57 849	700 642
Avd 9 Gimle Gård	875 549	- 299 021	576 528
Avd 10 Kanonmuseet	398 766	481 651	880 417
Avd 12 Hestmanden	6 726 806	2 567 641	9 294 447
Avd 13 Tingvatn	119 379	- 218 598	- 99 219
Avd 15 Magasin	- 2 302 854	778 545	- 1 524 309
Avd 16 Nytt bygg		896 236	896 236
TOTALT	26 439 552	2 710 135	29 149 685

Investeringer

Kostnader til investeringer utgjør i 2025 31% av samlede kostnader for Vest-Agder-museet IKS. Investeringer er en stadig økende andel av de samlede kostnader. I 2024 utgjorde investeringer 12%. Museet har i 2025 jobbet med 20 ulike investeringsprosjekter.

Prosjektene finansieres i 2025 i hovedsak av eksterne investeringstilskudd, i tillegg til overføringer fra drift, inklusive noe bruk av bundne driftsfond som er dedikert de ulike investeringsformål, samt

bruk av investeringsfond.

Følgende bevegelser er gjort i 2025 på bundne investeringsfond:

BUNDNE INVESTERINGSFOND	Saldo per 01.01.2025	Bevegelse 2025	Saldo per 31.12.2025
5550802 - Bundne ivesteringsfond Sjølingstad avd.2	0	5 388	5 388
5550804 - Bundne investeringsfond Setesdalsbanen avd. 4	149 100	-149 100	0
5550805 - Bundne investeringsfond Adm. avd.5	13 068 643	-13 068 643	0
5550806 - Bundne Investeringsfond Avd 6 Lista	175 000	0	175 000
5550807 - Bundne investeringsfond Mandal	1 750 000	-1 750 000	0
5550816 - Bundne investeringsfond Avd 16 Nytt bygg	0	113 037 839	113 037 840

Bundne investeringsfond for administrasjonen/avdeling 5 gjelder gamle fondsmidler mottatt til nytt museumsbygg i Nodeviga. Disse er brukt på nytt bygg og bryggeanlegg i 2025, og friske midler til nytt bygg mottatt i 2025 er satt på fond til ny avdeling 16 Nytt bygg. Midler på bundne investeringsfond for avdeling Mandal gjelder bygningsvernmidler brukt på istandsetting av Andorsengårdens fasader.

Kommentarer knyttet til regnskapet for den enkelte avdeling:

Avdeling 1 – Odderøya museumshavn

- Egeninntjening høyere enn budsjettert som følge av økt salg etter åpning av nytt bryggeanlegg i august 2025. Kostnader også høyere av samme årsak.
- Et lite mindreforbruk er overført disposisjonsfond.

Avdeling 2 – Sjølingstad Uldvarefabrik

- Egeninntjening høyere enn budsjettert etter godt salg i siste tertial og kostnader er i tråd med revidert budsjett.
- Sykelønnsrefusjon er ikke budsjettert, og bidrar sammen med generelt mindreforbruk til en god avsetning på disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt: Sjølingstad Uldvarefabrik jobber for økt bærekraft og har i 2025 investert i 5 varmpumper i Spinneribygget, og har kjøpt inn ny el-kjele som skal installeres og erstatte den gamle oljefyrte kjelen i 2026.

Avdeling 3 – Kristiansand museum

- Inntekter er høyere enn budsjettet grunnet forskutterte tilskudd for arbeid utført i siste tertial, samt sykelønnsrefusjon.
- Kostnader i henhold til budsjett
- Noe mindre merforbruk enn budsjettet. Merforbruk er dekket av disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt avsluttet for istandsetting av Årestua på Setesdalstunet, samt bytte av tak på Henrik Wergelandsgate 29..

Avdeling 4 – Setesdalsbanen

- Inntekter noe høyere enn budsjettet, da budsjettet ikke var oppdatert med økt tilskudd fra Jernbanemuseet. Egeninntekt for 2025 er økt med 25% fra 2024.
- Kostnader høyere enn budsjettet grunnet høy aktivitet i istandsetting av lok 5 og lok 6 på tampen av året.
- Merforbruk er dekket inn av disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt: Det bygges ny vognhall, det er investert i ny adgangskontroll, og det er investert i istandsetting av Lillebu.

Avdeling 5 – Administrasjonen

- Inntekter i tråd med budsjett.
- Kostnader noe høyere enn budsjett som følge av høyere IT-kostnader grunnet etterslep i utskifting.
- Positiv resultateffekt av renteinntekter.
- Mindreforbruk er overført disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt for nytt museumsbygg på i Nodeviga og nytt bryggeanlegg er flyttet til en egen avdeling, Avdeling 16 Nytt bygg..

Avdeling 6 – Lista museum

- Inntekter og kostnader i tråd med budsjett.
- Mindreforbruk er overført disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt for renovering av Waages hus i Farsund: Her er det i 2025 installert piper på taket.

Avdeling 7 – Mandal museum

- Inntekter og kostnader i tråd med budsjett.
- Et lite mindreforbruk er overført disposisjonsfond.
- Investeringsprosjekt for brannsikring av Andorsengården, istandsetting av fasader på Andorsengården, samt investering av varevinduer i Andorsengården.

Avdeling 8 – Flekkefjord museum

- Inntekter og kostnader i tråd med revidert budsjett.
- Merforbruk er dekket inn av disposisjonsfond

Avdeling 9 – Gimle Gård

- Noe lavere inntekter enn budsjettert grunnet lavere egeninntekter som følge av lavere aktivitet i 2025.
- Kostnader noe høyere enn budsjettert knyttet til ekstra, ikke budsjettert vedlikehold. Disse er i stor grad finansiert av Stiftelsen Gimle Gård.
- Merforbruk er dekket inn av disposisjonsfond

Avdeling 10 – Kristiansand Kanonmuseum

- Inntekter noe høyere enn i revidert budsjett og er knyttet sykelønnsrefusjoner.
- Kostnader noe lavere enn budsjettert.
- Mindreforbruk overført disposisjonsfond.

Avdeling 11 – Fagseksjonen

- Inntekter høyere enn budsjettert grunnet mottatte prosjektmidler i siste tertial.
- Noe høyere kostnader, i hovedsak knyttet til høyere utbetalinger til små og ubemannede museer enn budsjettert.
- Mindreforbruk overført disposisjonsfond.

Avdeling 12 – D/S Hestmanden

- Inntekter høyere enn budsjettert grunnet tilskudd på kr. 1,5 mill fra Forsvarsdepartementet til frigjøringsseilasen gjennomført i mai-25, mottatt i siste tertial. Egeninntekter økt med mer enn

50% fra 2024 som følge av frigjøringsseilasen til England og Skottland våren -25.

- Kostnader er lavere enn budsjettet i hovedsak grunnet lavere kjøp av varer og tjenester enn normalt.
- Mindreforbruk på 3 mill er overført disposisjonsfond.
- Det er investert i nye lugarer og nytt sikkerhetsutstyr i 2025 i forberedelse til frigjøringsseilasen Hestmanden hadde i mai-25.

Avdeling 13 – Tingvatn fornminnepark

- Egeninntjening mer enn doblet fra 2024 som følge av ny utstilling i 2025.
- Inntekter og kostnader for drift av avdeling i tråd med revidert budsjett.
- Det er investert 1,1 million kroner i montere til utstilling om folkevandringstid.

Avdeling 15 - Magasin

- Inntekter i tråd med budsjett.
- Kostnader er noe lavere enn budsjettet.
- Høyere mindreforbruk enn forutsatt i budsjettet grunnet utbetalt investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI til innredning i magasinet, og med dette høyere nedbetaling av det negative disposisjonsfondet med kr. 778.545, og ikke kr. 500.000 som budsjettet. Vest-Agder-museet har kjøpt innredningen til det nye magasinet, fremfor at huseier foretar investeringen og dekker kostnaden over husleien. Vest-Agder-museet har valgt å benytte innestående midler til å finansiere dette, og la magasinet betale ned dette i form av et negativt disposisjonsfond, fremfor å låne penger til dette og betale rente på lånet.

Avdeling 16 Nytt bygg

- Driftsinntekter og -kostnader for avdeling 16 består av oppstart i arbeid med utstillingen «Mitt Museum» til nytt bygg, og aktiviteten ligger i hovedsak i siste tertial og er ikke budsjettet.
- Investering i nytt bryggeanlegg i Nodeviga ble avsluttet i august 2025, inntekter og kostnader iht budsjett. Både utstillinger og bryggeanlegg inngår i den totale rammen for nytt bygg.
- Investeringsinntekter forøvrig knyttet til nytt bygg er høyere enn budsjettet grunnet tidligere utbetaling av tilskudd enn budsjettet
- Investeringskostnader for øvrig knyttet til nytt bygg er lavere enn budsjettet da vi har en annen

fremdrift enn opprinnelig antatt. VAM har valgt samspillsentreprise som entrepriseform og gjennomføringsmodell, og ved utgangen av 2025 er vi i forutviklingsfasen/fase 1, der byggherre og entreprenør utvikler prosjektet i fellesskap. Når målsummen er akseptert gjennomføres byggingen. Fase 2/Gjennomføringsfasen starter i 2026.

- Som følge av investeringstilskudd høyere enn budsjett og investeringer lavere enn budsjett overføres en vesentlig høyere andel tilskudd enn budsjettet til bundne investeringsfond, i alt 113 mill.
- Det er i tillegg beregnet renteinntekter på mottatte tilskudd dedikert nytt bygg, og disse er satt på disposisjonsfond for avdeling 16 Nytt bygg.

Vedtak i styresak 03/26

1. Styret i VAM vedtar forslag til årsberetning med regnskap for 2025.
2. Styret innstiller til representantskapet å vedta årsberetning og regnskap for 2025.

Forslag til representantskapets vedtak:

Representantskapet vedtar styrets årsberetning og regnskap for 2025

Vest-Agder-museet IKS